

<https://doi.org/10.30546/114578.2025.10.3078>

MAHIRƏ NAĞIQIZININ HEKAYƏLƏRİNDƏ MÜƏLLİF HƏYATININ XRONİKAL TƏSVİRİ

Yegənə İsgəndərova

baş müəllim

Azərbaycan Dövlət Pedaqoji Universiteti

<https://ORCID.org/0000-0002-8467-1543>

i.yegana90@hotmail.com

ÖZET

Çağdaş Azərbaycan ədəbiyyatının tanınmış imzalarından sayılan Mahirə Nağıqızı lirik şeirin bənzərsiz nümunələri ilə yanaşı, bədii nəsrdə də qələmini sınamış, hekayə janrında bir-birindən maraqlı, poetik nümunələr yaratmışdır. Onun hekayələrində avtobioqrafik məqamlar bədii təhkiyənin təbii hissəsinə çevrilir. “Sandal”, “Acılı-şirinli xatirələr”, “Söhbət 50 qəpikdə deyil”, “Mənim güllü yaylığım”, “Qonşu haqqı”, “Şəkilaltı yazı” və digər hekayələrdə müəllifin şəxsi yaşantılarının izləri ilə yanaşı, bir ailənin timsalında Azərbaycan ailəsinin dəyərləri, kənd həyatının, qadın taleyinin, əxlaqi-mənəvi dəyərlərin incə müşahidələri hiss edilir. Müəllif hekayələrdə ömrünü uşaqlıqdan başlayaraq təsvir edir: doğulduğu yer, ailə mühiti, məktəb illəri, gənclik dövrü, ilk uğurlar, qayğılar, ana nəvəsi və s. sadəcə informasiya ötürmək məqsədi daşımayıb hadisələrin və zamanın bədii obrazını yaradır.

Hekayələrdə Mahirə Nağıqızı sanki öz ömrünə “geridönüş” edir və bu ömrün yaşantılarını həm faktların, həm də hisslərin xronikası kimi qələmə verir. Onun avtobioqrafik hekayələri oxucu üçün sadəcə müəllif haqqında yox, öz içindəki qadını, ananı, övladı, həmyaşıdı, həmtaleyi olan insanı tanımaq imkanı yaradır. Bu həm də sənətkarın ədəbiyyatın ən ülvə missiyalarından birinə – şəxsi olanı ümumi duyğuya çevirmək missiyasına sədaqəti kimi dəyərləndirilir.

Açar sözlər: bədii nəsr, hekayə, avtobioqrafiya, müəllif, ömür yolu.

A CHRONOLOGICAL DEPICTION OF THE AUTHOR'S LIFE IN MAHIRA NAGHIGIZI'S STORIES

Yegana Isgandarova

Azerbaijan State Pedagogical University

Abstract

Mahira Naghigizi, recognized as one of the prominent figures of contemporary Azerbaijani literature, has not only produced unique examples of lyrical poetry but has also explored artistic prose, creating a series of interesting and poetic short stories. In her stories, autobiographical elements naturally become an integral part of the artistic narration. In works such as . “Sandal”, “Acılı-şirinli xatirələr”, “Söhbət 50 qəpikdə deyil”, “Mənim güllü yaylığım”, “Qonşu haqqı”, “Şəkilaltı yazı” and others, alongside traces of the author’s personal experiences, readers can sense subtle observations of Azerbaijani family values, rural life, women’s destinies, and moral-spiritual principles reflected through the lens of one family.

In her stories, Mahira Naghigizi seems to make a “return” to her own life, narrating her experiences as a chronology of both facts and emotions. Her autobiographical stories offer the reader not only insight into the author herself but also an opportunity to recognize the woman, mother, child, peer, and fellow sufferer within themselves. This can also be seen as the artist’s dedication to one of literature’s most noble missions – transforming the personal into a universal feeling.

Key words: fiction, story, autobiography, author, life path.

**ХРОНИКА ЖИЗНИ АВТОРА В РАССКАЗАХ
МАХИРЫ НАГИКЫЗЫ**

Егяна Искендерова

Азербайджанский государственный педагогический университет

Резюме

Одна из известных фигур современной азербайджанской литературы, Махира Нагикызы, помимо создания уникальных образцов лирической поэзии, также проявила себя в художественной прозе, написав ряд интересных и поэтичных рассказов. В её рассказах автобиографические элементы органично вплетаются в художественное повествование. В таких произведениях, как «Sandal», «Acılı-şirinli xatirələr», «Söhbət 50 qəpikdə deyil», «Mənim güllü yaylığım», «Qonşu haqqı», «Şəkilaltı yazı» и других, наряду с личными переживаниями автора, раскрываются ценности азербайджанской семьи через образ одной конкретной семьи, тонко наблюдаются деревенская жизнь, женская судьба, нравственные и

духовные ценности. Автор описывает жизнь, начиная с детства: место рождения, семейную атмосферу, школьные годы, молодость, первые успехи и заботы, материнскую ласку и т.д. Целью рассказов является не просто передача информации, а создание художественного образа событий и времени.

В своих рассказах Махира Нагикызы словно «возвращается» к собственной жизни и записывает переживания этой жизни как хронику фактов и чувств. Её автобиографические истории дают читателю возможность узнать не только автора, но и женщину, мать, ребёнка, сверстника и человека с похожей судьбой. Это также можно расценивать как верность писательницы одной из самых возвышенных миссий литературы – превращению личного в общее чувство.

Ключевые слова: художественная литература, рассказ, автобиография, автор, жизненный путь.

Giriş/Introduction

Ədəbiyyat yalnız bədii təxəyyülün məhsulu deyil, o həm də həyatın özüdür, insan talelərinin, düşüncələrinin, yaşantılarının bədii ifadəsidir. Bu baxımdan avtobioqrafik əsərlər ədəbi janrlar içərisində xüsusi yer tutur. O, müəllifin öz həyat yolunu, daxili sarsıntılarını, keçirdiyi ictimai-mədəni prosesləri, həmçinin zamanın izini oxucuya təqdim edən ədəbi forma kimi çıxış edir. Bu əsərlərdə təhkiyə yalnız hadisələrin deyil, daxili dəyişimin, emosional inkişafın və mənəvi yolun da ardıcıl təsviri olur.

Azərbaycan ədəbiyyatındakı avtobioqrafik nümunələr həm fərdi həyat hekayələri, həm də bütöv bir dövrün ədəbi salnaməsidir. Bu əsərlərin bədii dəyəri təkcə müəllifin ömrünü tanıtməqlə məhdudlaşmır, onlar həm də xalqın keçirdiyi yolun, cəmiyyətin təkamülünün, əxlaqi və mənəvi dəyərlərin ədəbiyyat vasitəsilə əbədiləşdirilməsidir.

Avtobioqrafik ədəbiyyat – müəllifin qəlbindən süzülüb gələn, həyatdan ədəbiyyata çevrilmiş daxili yolçuluqdur. Bu janr insanın özünü ifadə etdiyi, eyni zamanda cəmiyyətə, dövrə və insanlığa bir güzgü tutduğu ədəbi formadır. Avtobioqrafik mətnlərdə müəllif yalnız həyatını danışmır, o öz zamanını dərk edir, hisslərini sənətə çevirir, xatirəni düşüncəyə, yaşantını isə poeziyaya dönüştürür.

Bu əsərlərdə gerçək hadisələr təxəyyül süzgəcindən keçirilsə də, müəllif “mən” obrazı vasitəsilə oxucu ilə şəxsiyyətinin müxtəlif qatlarını bölüşür. Oxucunu müəllifin özünə daha da yaxınlaşdıran bu əsərlər nəinki fərdi ömür

yolunu əks etdirir, həm də dövrün sosial reallıqlarını, xalqın yaşam tərzini, tarixi hadisələrin təsirini və müəllifin psixoloji dünyasını ehtiva edir. Bu baxımdan avtobioqrafik mətnlər həm bədii sənəd, həm də şəxsi etiraf xüsusiyyəti daşıyır.

Ədəbiyyatda avtobioqrafik əsərlər müxtəlif janrlarda özünü göstərir; roman, povest, poema, hekayə janrlarında yazıçı və şairlər insan-müəllif ömrünün müxtəlif mərhələlərini bədii detallarla qələmə almış, faktlarla bədii təxəyyülün sərhədini aşmışlar. Təhkiyə ilə gerçək ömrün paralelləri, “mən” obrazının yaradılması, müəllifin özünü qəhrəman kimi təqdim etməsi sənətkardan özünü tanıma, ictimai təcrübə, tarix və zamanla dialoq qurma bacarığı tələb edir. Azərbaycan ədəbiyyatında Xaqani, Füzuli, M.F.Axundzadə, M.S.Ordubadi, S.Rəhimov, M.İbrahimov, İ.Əfəndiyev, Anar və başqaları ədəbi özünüifadə ilə oxucunun mənəvi dünyasına yol açə bilmişlər.

Mahirə Nağıqızının bədii nəsr. Prof. Vüqar Əhməd yazır: *“Mahirə Nağıqızının zəngin yaradıcılığı öz şəhdini, şirəsini xalqımızın minilliklər boyu yaşatdığı milli folklorumuzdan almış, ona yeni rəng, yeni nəfəs, yeni ruh qataraq çağdaş dövrümüzün söz xəzinəsində əbədiyyət qazandırmışdır. Şair əsrlərdən süzülüb gələn qədim adət-ənənələrə söykənərək milli kimliyimizi, mənəvi-əxlaqi dəyərlərimizi, xalqımızın mübarizələrlə dolu qəhrəmanlıq salnaməsini öz poetik dünyasında qərarlaşdırmış, fəlsəfi məzmun və mündəricəyə malik olan yüksək tendensiyalı əsərlər yaradaraq oxucuların ixtiyarına vermişdir”* [Əhməd, 2022:10].

Mahirə Nağıqızının hekayələri avtobioqrafik ədəbiyyatın çağdaş, incəlmiş və ruhani təzahürüdür. O, öz həyatının izlərini qabarıq şəkildə göstərməkdənsə, onları duyğuların və sükutun içində gizlədərək oxucuya təqdim edir. Bu yanaşma həm fərdi, həm də bədii cəhətdən yüksək səviyyəli təhkiyəni mümkün edir. Yazıcının hər bir obrazın dilindən təqdim etdiyi hekayələrdən bir xətt keçir: oxucunu inandırmaq, onu mühakimələrlə yormayıb həqiqəti anlatmaq. Hekayələrinin əsas qəhrəmanı Nazlı ananın söz boxçasından hafizəsinə yığdıqlarını Mahirə Nağıqızı obrazın daxili aləminə nüfuz etmək, koloritli lövhələr yaratmaqla verməyi bacarır. “Mələk” hekayəsində qadının gözəlliyinin belə başına bəla olduğu, duyğularını, hisslərini elin qınağına, söz-söhbətinə qurban verdiyi lirik poetik üslubda çatdırılır: *“Məryəmin üzündəki qamçı izi getsə də, Hüseyn bəyin ürəyindəkilər getmək bilmir. Bütün bunlara baxmayaraq, onların yeganə övladları olan, bütün baş verənlərdən xəbərsiz Mələk qayğısız böyüyürdü. Həm ata, həm də ana, onu əsl mələklərin layiq olduğu nəvazişlə bəsləməyə çalışırdılar. Hüseyn bəy düşünürdü ki, övlad adında olanı bu qızıdır və onun yeganə varisi ancaq belə böyüməlidir. Məryəm isə ərinin*

hələ də soyumayan qısqanclığı üzündən çəkdiklərini Mələklə unudurdu: onu əzizləyir, sığallayır, tumarlayırdı. Deyirlər ki, o, hərdən Mələyi, hətta çəkdiyi qüssəni də içinə qataraq oxuduğu laylalarında dərdlərini də əridirdi” [Nağıqızı, 2025:129].

Mahirə Nağıqızının hekayələrindəki avtobioqrafik elementlər yalnız faktlar və xatirələrlə məhdudlaşmır. O, bu elementləri məcazlarla toxuyaraq həyatın özünü bir poema kimi təqdim edir. Bəzən susqunluq, bəzən bir baxış, bəzən təbiət detalları oxucu ilə müəllif şəiriyətlə, duyğularla, arasında ruhani körpü yaradır. “Mələk” hekayəsində müəllifin qadın duyğularına, sevgi, qürur və sükut arasındakı dramatizmə verdiyi dərin psixoloji çalarlar var. Bəzən bu cür emosional təhlillər yalnız yaşanmış həyatın içindən gəlir. Mahirə Nağıqızının burada öz ruhunun izlərini buraxdığı hiss olunur. Yazıçı yazır: “...Az keçmir ki, həm cavan, həm də çox gözəl olduğundan ərinin ili çıxmamış ona elçilər gəlməyə başlayır. Düzdür, bu elçilər bəyin adamlarının qorxusundan evə gəlməz, kimlərləsə xəbər yollayardılar, buna baxmayaraq, kimsədən xəbərsiz göndərilən xəbərlər kəndə yayılırdı. O xəbər də yayılırdı ki, Məryəm bu elçiləri narazı deyil, özünəməxsus nazla qarşılasa da, heç kimə müsbət cavab vermir. Məryəmin eşqinə mahalın müxtəlif kənd və binələrindən kəndə gələnlər olurdu, onlardan bəziləri isə hətta bayır-bacada görünüb Məryəmin könlün oğurlamaq həvəsinə düşərdilər” [Nağıqızı, 2025:129].

Hekayədə müəllif tənha qadının yaşadığı daxili mübarizəni həm real, həm simvolik formada təqdim edir. Oxucu burada müəllifin öz hissləri, müşahidələri və yaşantılarının bədii konstruksiyada cəmləndiyini görə bilir.

“Sandal” hekayəsində yazıçının uşaqlıq yaddaşı, itki və tənhalıq duyğusu fonunda verdiyi detallarda avtobioqrafik çalarlar görünür. Sanki müəllif yaddaşının küncündə qalmış kövrək bir hissəni yazı vasitəsilə “azad edir”. Çoxuşaqlı ailədə atanın soyuqqanlılığı, dilindən bayatı düşməyən ananın (nənənin) övladlarının üstündə yarpaq kimi əsməsi, qonşuların birliyi, bacı-qardaşın bir-birinə hədsiz qayğısı, narahatlığı, nəhayət, həsrətində olduğu “sandal”ı “baykot” etməsi, uşaqlığın şiltaq iddiaları müəllifin bədii təfəkküründə zamanı qarşı-qarşıya qoyur. Mahirə Nağıqızı hekayələrində özünü “bədi surət” kimi oxucuya təqdim edə bilir. Oxucu onun həm fiziki həyat yolunu, həm də daxili inkişaf yolunu, mənəvi inkişafını izləyir.

“Mənim çəkmələrim” hekayəsində həyatın soyuq üzü. “Mənim çəkmələrim” hekayəsində ermənilərin azərbaycanlıların başına gətirdikləri müsibətlər acı-acı nağıl edilir. Xatirə-esseni xatırladan hekayənin qəhrəmanı

Axta kəndindən olan Süsənbərdir. Süsənbər uşaqlığını xatırladıqca göz önündə insanların yurd-yuvalarından didərgin düşməyi, isti ocaqlarını söndürüb qışın sazağında çöllərə düşməkləri ilmə-ilmə çözülür. Hər an erməni təhlükəsi ilə üz-üzə qalan kəndin əhalisi bir gün yenə də basqından qaçarkən Süsənbərin sevib əzizlədiyi çəkməsinin bir tayı yolda düşür. Əslində çəkmə adi bir detaldır, lakin yazıçı onu bir qızın uşaqlığının şirin və əvəzsiz xatirəsi kimi elə təbii notlarla təsvir edir ki, erməninin ən böyük faciəsinin Süsənbərin itirdiyi bu çəkmə olduğunu düşünürsən. Atasının hədiyyəsi olan bu çəkmələri Süsənbər çox sevirdi, onun üçün bu qırmızı çəkmələrdə ayağı dəydiyi kəndinin torpağı, suyu, gül-çiçəyi, ot-alafı, uşaqlığının oyunları, qonşuları Məsmə xalanın tənəli baxışları, anasının yol çəkən gözləri yaşayırdı. Çəkmənin bir tayını itirməsi də Süsənbərin ayağına geydiyi ayaqqabını deyil, ümidlərini, sevincini, uşaqlığını, gələcəyini, hətta “Allah babaya” da ümidini itirməsi demək idi. Gülsüm nənənin Allaha tapşırdığı səsi qulaqlarından çəkilməyən Süsənbər indi o səsi yuxu kimi xatırlayırdı. Çəkmənin bir tayı qarın içində görünməz olduqca Süsənbərin ümidləri də ondan uzaqlaşır, qarın içində əriyirdi. *“Anamdan qabaqda zarıncı səslə bizi bu günə salan ermənilərə qarşı edən Gülsüm nənənin səsi indi də qulaqlarımdadır. O, bu şaxtalı havada kəndə girib bizi sakit, isti ocaqların başından, doğma evlərdən perik salanları, qana susayanları “Allaha tapşırırdı”. Gülsüm nənənin bu “tapşırığı” sanki mənə bir az yüngüllük gətirdi. Mən bilirəm ki, Allah babam o cür insanları sevmir. Son bir neçə gün idi ki, kənd camaatı rahatlıq bilmir, paltarlı-filanlı yerlərinə uzanır, gözləri qapıda, pəncərədə qalır və beləcə də yuxuya gedirdi”* [Nağıqızı, 2025].

Sadə təhkiyə ilə qurulmuş hekayədə insanların ağrı-acısı, göynərtisi hər sətirdə özünü göstərir. Hadisələrin payız fəslində baş verməsi ilə müəllif sanki oxucunu qışa, daha soyuğa, daha sazağa, dəhşətə hazırlayır. Adətən soyuq olan payızın budəfəki gəlişi də bir qərribə idi; özü ilə qışın əlamətlərini gətirmişdi: *“Əslində bizim yerlərin payızı soyuq olur. Payız deyəndə ki, artıq o, qışın bütün əlamətləri ilə keçən ayın sonlarından buralarda yerbəyer olub. Düzdür, nənəmin dediyinə görə, qışın çatmasna hələ 50 günə yaxın vaxt var, amma yola çıxan adamların dizə qədər qalxan qarın içində olması, qabaqda gedən, ovçu intuisiyası ilə cıdırı tutub yeriyən Allahverdi babanın atdığı addımlarının yaratdığı xırçıltı səsləri başqa şey deyir”* [Nağıqızı, 2025].

Mahirə Nağıqızı Süsənbərin sualları ilə oxucunu bəzən insanlığın öldüyünə, bəzən də ən vəhşi yırtıcının insan olduğu qənaətinə gətirir; balaca qızcığazın soyuq qış günün nündə özlərindən güclü yırtıcılarla rastlaşdıqda nə edə biləcəklərini, özlərinin də yəqin ki bu vəhşilərlə rastlaşmamaq üçün yurd-

yuvalarından qaçdıqlarını düşünməyi ilə oxucunu cavabını bildiyi suallarla üz-üzə qoyur: *“...biz niyə birdən-birə isti və rahat ev-eşiyimizi qoyub meşəliyə tərəf yol gedirik? Tutaq ki, bu soyuq havada meşəyə çatdıq və orada necə olacaqdıq? Bəs niyə meşəyə? Anam özü həmişə mənə demirdimi ki, meşədə çoxlu çöl heyvanları olur və onların heç də hamısı, nənəm demiş, “quzu balası deyil?” Bəs onlardan bəziləri, şəklini kitablardan görüyüm, hətta şəkillərdəki gözlərindən n üşəndiyim canavarlar qabağımıza çıxsın, nə ola bilər? Sonra onu fikirləşirəm ki, görünür, onlardan daha təhlükəli olanlarla rastlaşmaq riskindən uzaqlaşmaq üçün gedirik”* [Nağıqızı, 2025].

“Xırman yeri” hekayəsində zamanla üz-üzə. Bəzən yazıçı xronologiyani bilərəkdən pozur, bu zaman yazı bədii baxımdan daha təsirli olur; xatirələr arasında keçidlər, retrospektiv təhkiyə, paralel zamanlar və ya hadisələrin sonradan izahı. “Xırman yeri” hekayəsində hadisələrə keçid almazdan əvvəl müəllif oxucusunu xırmanla tanış edir, onu dənin sünbüldən ayrıldığı yerə aparıb çıxarır. 1992-ci ildə ermənilər tərəfindən işğal olunan bu kəndin Xırman adlanması da onun birlik, təmizlik, ruzi-bolluq mənasını ifadə edir. Xırman kənd camaatının elliklə taxıl döyüb-təmizlədiyi, təmiz, bərəkətli bir yerdir, *“əvvəl kənd adamları çöllərdə əkdirdi taxılı biçər, gətirib bura yığar, sonra da döyərdilər ki, buğda qabığından çıxsın, təmiz olsun. Sonra sovruc atardılar, yəni həmin döyülmüş taxılı göyə – üzüyuxarı atar, külək dəni arıdar, yerə təmiz şüş buğdalar tökülərdi. Buğdanı dəyirmanı aparıb üyüdər, gətirib muxrulara yığar, ilboyu ailəni ac qalmağa qoymazdılar. Bax o taxılın döyülən – təmizlənen yerinə xırman deyirlər”* [<https://tehsil.biz/news/az...>].

Xırman yeri yaşlı Zeynəb nənənin sinəsinə çalın-çarpaz dağ çəkmiş, muradını əlindən almışdı. Təzə-təzə ayaq tutub yeriyən oğlu Nizaminin atası Xanməmmədin ermənilər xırmanda başını kəsmiş, meyidinin harada dəfn edildiyi yer belə nişanə kimi qalmamışdı. Allahın verdiyi ömür payını Zeynəb nənə qovrula-qovrula yaşamış, “Cəvizli dərədən aşağı guruhur axan Arpaçay”ı, Salsal qalasını erməni vəhşiliyinə şahid bilməmişdi. Nənə ötən günlərlə bu günü arasında bir həsrət körpüsü qurur; gəncliyi, arzuları, sevgisi xırmanda erməni fitnəsinə tuş gələn, cavanlığını göy əskiyə büküb illərin odunda kösöv edən nənənin ümidləri ölməyib, inanır ki, nə vaxtsa o yerlərə qədəm basıb torpağın qoxusunu sinəsinə çəkəcək: *“...hə, Vətəndə Vətənsizəm, bala! Heç gümanım da ölməyib, nənələrimiz-babalarımız kimi qayıdaraq yurdumuza! Həmin günü görsəydim, ölməzdim, bala! Doğulduğum evin həyatına girən kimi torpağı öpəcəyəm, dünyam ordadır! Hə, özüm – cismim burdadır!”* [<https://tehsil.biz/news/az...>].

Nəticə/Conclusion

Mahirə Nağıqızının hekayələri çox zaman müəllifin şəxsi müşahidələrindən, yaddaşqatlarından, yaşadığı ictimai-mədəni mühitdən qidalanır. Bu hekayələrdə o öz iç dünyasını və keçdiyi həyat yolunu bədii obrazlar və hadisələrlə oxucuya çatdırır və bunu göstərərək deyil, yaşadaraq edir. Hekayələrdə tez-tez rast gəlinən ana obrazı, uşaqlıq xatirələri, qadın duyarlılığı, məhrəm ağrılar və sükutun dili – müəllifin həyatından süzülən bədii detallar kimi təqdim olunur. Bəzən müəllif özünü bir obraz kimi təqdim etməsə də, oxucu onun öz ağrılarını yaşayan, həsrətini, dərini içində daşıyan biri olduğunu hiss edir.

Mahirə Nağıqızının nəsrı avtobioqrafik ədəbiyyatın klassik nümunələrindən fərqli olaraq, daxilə yönəlmiş, hissə-hissə açılan bir bədii dünya yaradır. Bu yazılarda müəllif həyatını nümayiş etdirmir, onu hiss etdirir, yaşadır – bəzən bir dialoqda, bəzən bir sükutda. Müəllif öz həyatını yalnız izah etmir, həm də onu bədii düşüncə prizmasından keçirərək sənətə çevirir. Hekayələrdə konkret hadisə kiçik bir bədii süjet çərçivəsində təqdim edilir, əsas vurğu daxili hisslərə, şəxsi müşahidələrə və müəllifin keçirdiyi həyat təcrübəsinə yönəlir. Bu hekayələr bizə yalnız müəllifi tanımaq imkanı vermir. O həm də həyatın özünü bədii dilə çevirərək zamanla insan arasında körpü qurur. Müəllifin “mən”i oxucunun “mən”inə toxunur və bu toxunuş bəzən bir ömür boyu yaddaşda qalır.

ƏDƏBİYYAT

1. Bədəlova, A. (2025). Mahirə Nağıqızının “Mənim çəkmələrim” hekayəsində vətən həsrətinin təəcəssümü // “Azərbaycan dili və ədəbiyyat tədrisi” elmi-metodik jurnal. – c.71, №3. – s.116-123.
2. Əhməd, V., Babayeva, G. (2022). Mahirə Nağıqızının daş nağılı // “Kredo”, – 02 fevral. – s.10.
3. Nağıqızı, M. (2025). Anamın kitabı. – Bakı: ADPU-nun nəşriyyatı. – 214 s.
4. Nağıqızı, M. (2025). Mənim çəkmələrim // “Ədəbiyyat” qəzeti. – 26 yanvar.
5. Nağıqızı, M. (2025). Xırman yeri. <https://tehsil.biz/news/az/85229-Xrman-yeri-Mahir-Naqz>
6. Səfərova, L. (2025). Mahirə Nağıqızı yaradıcılığında Qərbi Azərbaycan motivləri // <https://ikisahil.az/post/473799-mahire-nagiqizi-yaradiciliginda-qerbi-azerbaycan-motivleri>

7. Səklikov, İ. (2022). “Onun daş nağılı”nın nağıl dünyasına səyahət // “525-ci qəzet”. – 19 may. <https://525.az/news/192959-onun-das-nagilinin-nagil-dunyasina-seyahet>

Məqalə tarixçəsi

Daxil olub 05.09.2025

Qəbul edilib 24.09.2025

Nəşrə tövsiyə edib Razim Məmmədov

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

